

Índex

DICTAMEN 2/2003 sobre l'Avantprojecte de decret de creació de l'Institut Català de Qualificacions Professionals .2

VOTS PARTICULARS

Grup Primer i Federació de Municipis de Catalunya 7

Confederació de Cooperatives de Catalunya i Federació de Societats Laborals de Catalunya.....9

Unió de Pagesos de Catalunya 12

Dictamen 2/2003 sobre l'Avantprojecte de decret de creació de l'Institut Català de Qualificacions Professionals.

Atenent les competències atribuïdes al Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya per la Llei 3/1997, la Comissió Permanent de l'Àrea d'Ocupació ha elaborat i aprovat la Proposta de dictamen sobre l'Avantprojecte de decret de creació de l'Institut Català de Qualificacions Professionals en la reunió feta el dia 25 de març de 2003

El Ple del Consell de Treball, Econòmic i Social en la sessió ordinària del dia 7 d'abril aprova per majoria el següent

DICTAMEN

I. ANTECEDENTS

En data 5 de març de 2003 va tenir entrada al Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya un escrit tramès per l'Honorable Consellera d'Ensenyament, en què sol·licitava l'emissió, amb caràcter ordinari del dictamen de caràcter preceptiu, previ a la tramitació, de l'Avantprojecte de decret de creació de l'Institut Català de Qualificacions Professionals.

La sol·licitud de dictamen va ser traslladada als membres de la Comissió Permanent de l'Àrea d'Ocupació, que es van reunir el 25 de març de 2003 amb la finalitat d'elaborar la proposta de dictamen.

Context normatiu

L'Estatut d'autonomia de Catalunya, en l'article 8.2, encomana a la Generalitat, entre altres funcions, la de facilitar la participació de tots els ciutadans i ciutadanes en la vida política, econòmica, cultural i social. D'altra banda, l'article 52 de l'Estatut d'autonomia faculta la Generalitat per constituir institucions que fomentin la plena ocupació i el desenvolupament econòmic i social en el marc de les seves competències.

II. CONTINGUT

El Projecte de decret de creació de l'Institut Català de Qualificacions Professionals consta d'una exposició de motius, de vuit articles i de dues disposicions addicionals.

L'exposició de motius posa de manifest la necessitat creixent de comptar amb ciutadans i ciutadanes amb capacitats per

desenvolupar el seu treball en un entorn econòmic cada cop més global i competitiu. Conscient d'aquest repte, el Govern de la Generalitat promou una línia d'actuació que s'inicia amb la subscripció l'any 1998 del Pacte per a l'ocupació amb els agents socials i que es concreta en el Decret 21/1999, pel qual es crea el Consell Català de la Formació Professional amb la prioritat bàsica de desenvolupar un sistema integrat de qualificacions i formació professional. L'aprovació del Pla general de formació professional a Catalunya fa necessària la creació de l'Institut Català de les Qualificacions amb l'objectiu d'establir el sistema integrat de qualificacions i formació professional basat en el reconeixement de la competència professional, que haurà de tenir en compte les correspondències i convalidacions pertinents perquè, independentment del procés de formació o experiència laboral seguit per aconseguir-ne l' assoliment, aquestes competències siguin acreditades.

L'article 1 "Creació", comprèn dos apartats. El primer adscriu l'Institut Català de les Qualificacions al Departament d'Ensenyament i l'assenyala com a òrgan tècnic de suport al Consell Català de la Formació Professional i al Servei d'Ocupació de Catalunya. El segon apartat fixa com el seu objectiu general, la definició del sistema integrat de qualificacions i formació professional.

L'article 2 "Funcions de l'Institut", defineix entre altres les tasques que l'Institut Català de Qualificacions Professionals ha de dur a terme per crear i mantenir el Catàleg de les qualificacions professionals de Catalunya, que es basa en la identificació sectorial i per nivell de qualificació de les competències professionals i s'actualitza segons l'evolució de les professions en funció de les correspondències entre els tres subsistemes. També haurà de regular el Sistema de reconeixement i certificació de la competència professional amb els requisits necessaris tant per a l'avaluació i l'acreditació de les competències com dels centres que podran fer aquesta tasca.

L'Institut tindrà, a més, l'encàrrec de proposar experiències de formació associades a noves qualificacions i de capitalitzar les relacions amb altres instituts de qualificacions i institucions amb funcions similars.

L'article 3 "Estructura i funcionament de l'Institut" estableix l'estructura orgànica formada per la Presidència, la Comissió Directora i la Direcció Tècnica, així com el procediment d'aprovació del pla anual d'actuació.

L'article 4 "Presidència" comprèn 2 apartats i determina el sistema rotatiu pel qual serà nomenat el president o presidenta de l'Institut Català de Qualificacions Professionals i les funcions associades al càrrec.

L'article 5 "Comissió Directora" comprèn 5 apartats on es defineixen les funcions de la Comissió Directora, la seva composició (Comissió Permanent del Consell Català de la Formació Professional), el sistema de designació del president de la Comissió, i el seu funcionament segons la normativa vigent d'aplicació als òrgans col·legiats.

L'article 6 "Direcció Tècnica de l'Institut" comprèn 3 apartats on es regulen la designació del director, les funcions associades al càrrec i l'adscripció de les àrees al seu càrrec.

L'article 7 "Àrees d'actuació" comprèn 3 apartats on es defineixen les funcions de les àrees de qualificacions, formació i d'acreditació de la competència.

L'article 8 "Compensacions econòmiques" estableix la possibilitat per part dels membres de la Comissió Directora de percebre dietes per l'assistència a les reunions.

Les disposicions addicionals determinen: la primera, un termini de 6 mesos perquè la Comissió Directora aprovi el seu Reglament de funcionament; la segona, que l'Institut Català de Qualificacions Professionals serà finançat amb càrrec al pressupost del Departament d'Ensenyament i la tercera la integració de la perspectiva de gènere en la composició i en el desenvolupament de l'Institut Català de les Qualificacions.

III. OBSERVACIONS GENERALS

El Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya, després d'analitzar i debatre el Projecte de decret de creació de l'Institut Català de Qualificacions Professionals, proposa les següents observacions genèriques:

Primera. La valoració i el reconeixement dels aprenentatges adquirits per vies no formals i informals conformen i enriqueixen els itineraris professionals. Aquest concepte de formació que s'utilitza en l'actualitat en les directrius de la Unió Europea sobre educació fa referència a qualsevol activitat d'aprenentatge realitzada al llarg de la vida amb l'objectiu de millorar coneixements, competències i aptituds amb una perspectiva personal, cívica, social o relacionada amb l'ocupació. Per totes aquestes raons el CTEESC considera necessària l'elaboració del Decret que regularà les funcions i el funcionament de l'Institut Català de Qualificacions Professionals.

Segona. El Pla general de la formació professional situa entre les primeres mesures que cal dur a terme, un cop aprovat, la creació de l'Institut Català de Qualificacions Professionals. La importància de l'Institut Català de Qualificacions Professionals resulta evident

davant la situació actual en què els diferents subsistemes de formació professional compten amb un sistema d'avaluació i certificació diferent i de difícil interrelació i convalidació. La creació d'un sistema integrat de qualificacions i formació professional ha d'establir les bases perquè tots tres subsistemes siguin valorats i reconeguts com a part important dels itineraris professionals dels treballadors i treballadores.

Tercera. Aquest Decret ve a sumar-se a totes aquelles regulacions que en aquesta matèria s'han creat en el si de la Unió Europea sobre les iniciatives i normatives que desenvolupen les certificacions de les qualificacions i en general la valoració dels aprenentatges tant formals com no formals i informals. En aquest sentit el primer apartat de l'exposició de motius hauria de fer esment a les directives europees que s'han emès sobre aquest tema: l'Informe del 12 de febrer de 2001 del *Consejo Educación*, el memoràndum de la Comissió Europea sobre l'espai europeu de l'aprenentatge permanent del 21 de novembre de 2001 i el Pla d'acció de la Comissió Europea sobre les capacitats i la mobilitat.

IV. OBSERVACIONS A L'ARTICULAT

Article 1. El Pla general de formació professional de Catalunya assenyala en el punt 5.4 en què es desenvolupen les mesures de l'àmbit de la formació i la qualificació els objectius que haurà d'assolir l'Institut Català de Qualificacions Professionals. Es considera que haurien de quedar reflectits en l'apartat 2 d'aquest article, mentre que la redacció actual d'aquest apartat 2 hauria de ser la introducció de l'article 2.

Article 2. L'apartat b de l'article 2 hauria d'incorporar, al final de la redacció, "...mitjançant les comissions tècniques sectorials que seran desenvolupades a través del corresponent reglament", tal com assenyala el Pla general de la formació professional.

Es proposa canviar la redacció del punt 3.3 per "Reconèixer, avaluar, certificar i registrar les qualificacions professionals adquirides, tot respectant les competències que el Servei d'Ocupació de Catalunya té en matèria d'expedició de les certificacions acreditatives de les competències professionals adquirides."

Es proposa modificar la redacció de l'apartat d; "Analitzar i proposar amb col·laboració dels agents socials més representatius previ informe preceptiu del CCFP, les convalidacions o correspondències entre FP, específica, ocupacional, contínua, i l'experiència laboral."

Es proposa modificar la redacció de l'apartat i) "Mantenir les relacions amb altres instituts d'àmbit autonòmic, estatal i europeu

amb funcions similars i la de mantenir relacions amb el Consell Interuniversitari de Catalunya.”

Es proposa eliminar la segona part de l'apartat j) des de “(...)així com totes...” fins al final de l'apartat.

Article 3. L'article 3 s'hauria de dividir clarament en dos apartats; l'un el que fa referència a l'estructura de l'Institut i l'altre a l'elaboració del pla d'actuació.

Es proposa modificar la redacció afegint a l'estructura orgànica la Secretaria Executiva.

Article 5. Es proposa una nova redacció per a l'apartat 5.4, “El director/a de l'Institut assistirà a les reunions de la Comissió Directora amb veu i sense vot”.

Es proposa modificar la redacció del punt 5.3: “La Comissió Directora estarà formada per:

- a) Els dos vicepresidents designats respectivament pels consellers d'Ensenyament i de Treball, Indústria, Comerç i Turisme.
- b) Quatre representants del Govern de la Generalitat; dos del Departament d'Ensenyament i dos del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme.
- c) Quatre representants de les organitzacions empresarials.
- d) Quatre representants de les organitzacions sindicals.
- e) Un representant del Consell de Cambres de Comerç, Indústria i Navegació de Catalunya.
- f) Dos representants entre les associacions representatives del món local: Federació de Municipis de Catalunya i Associació Catalana de Municipis i Comarques.”

La proporció entre la representació de les organitzacions empresarials serà la mateixa que l'actual de la Comissió Permanent del Consell Català de la Formació Professional”.

Es proposa una nova redacció per a l'apartat 5.5, “La Secretaria Executiva de l'Institut actuarà de secretari/ària de la Comissió Directora.”

Atesa la incorporació d'un nou apartat, les funcions descrites en el punt 5.5 passen al punt 5.6.

Article 6. Es proposa l'eliminació dels apartats f i g d'aquest article amb la finalitat que quedin recollits en l'article que s'haurà d'incorporar i que recull la creació i les funcions de la Secretaria Executiva.

Es proposa la incorporació d'un nou article amb la redacció següent: "Deponent de la Direcció Tècnica de l'Institut es crea la Secretaria Executiva de l'Institut Català de Qualificacions. La designació i el nomenament del seu titular l'efectuarà el titular del Departament d'Ensenyament, previ acord amb el titular de Treball, Indústria, Comerç i Turisme".

La Secretaria de l'Institut estarà formada pel personal necessari per exercir les funcions que li són encomanades per al funcionament de l'Institut.

La Secretaria tindrà al seu càrrec totes les funcions de caràcter administratiu i tècnic que calguin per al funcionament.

Són funcions de la Secretaria Executiva:

- a) Substituir el director/a.
- b) Exercir la direcció administrativa de l'Institut i vetllar perquè els òrgans actuïn d'acord amb els principis d'economia, celeritat i eficàcia.
- c) Convocar les sessions i les notificacions oportunes per ordre del president.
- d) Assistir, amb veu però sense vot, a les sessions de la Comissió Directora
- e) Estendre les actes de les sessions, autoritzar-les amb la seva signatura i amb el vistiplau de la Presidència de la Comissió i donar el curs corresponent als acords que s'adopten.
- f) Custodiar la documentació de l'Institut.
- g) Estendre certificació de les actes i altres documents confiats a la seva custòdia amb el vistiplau de la Presidència.
- h) El desenvolupament de la gestió administrativa, econòmica, informàtica i de recursos humans de l'Institut.
- i) La planificació i l'execució de les tasques associades a l'acreditació i el registre de certificats de competència i qualificacions.
- j) Exercir les funcions de secretari/ària de la Comissió Directora.
- k) Totes les que siguin inherents a la seva condició i aquelles altres funcions que li delegui el director/a"

Article 7. Es proposa introduir la modificació següent en l'apartat a) de l'Àrea d'acreditació de la competència: "Definir i desenvolupar el procediment general per a l'avaluació de la competència professional en funció del procés integrat d'informació i orientació professional."

Es proposa Incorporar un nou article sobre règim de contractació i fiscalització amb 2 apartats: "1) El règim de contractació del ICQP està subjecte a la normativa general de contractació que s'aplica a l'Administració de la Generalitat i els seus organismes autònoms. 2) L'actuació econòmica de l'ICQP s'ha de sotmetre a la fiscalització del control pressupostari que correspon a la Intervenció General de la Generalitat."

V. CONCLUSIONS

El Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya valora positivament el Projecte de decret que regula la creació, les funcions i el funcionament de l'Institut Català de Qualificacions Professionals, ja que representa el primer pas en el Pla general de la formació professional a Catalunya en l'àmbit de les qualificacions i les certificacions i estableix les bases d'un sistema de formació integrat que recull, seguint les recomanacions i normatives europees i estatals, la idea de la valoració i l'acreditació de tots els aprenentatges assolits al llarg de la vida. Tot i així es demana al Govern que consideri les observacions i recomanacions fetes en aquest dictamen, a fi i efecte d'aconseguir una redacció més ajustada a la realitat normativa i més entenedora.

Barcelona, 7 d'abril de 2003

El president

La secretària executiva

Rafael Hinojosa i Lucena

Teresita Itoiz i Cruells

VOT PARTICULAR que formulen **Comissions Obreres de Catalunya** i la **Unió General de Treballadors de Catalunya**, integrants del Grup I, i la **Federació de Municipis de Catalunya** del Grup Tercer, del Consell de Treball Econòmic i Social de Catalunya (CTESC) en relació amb el Dictamen 2/2003 sobre l'Avantprojecte de decret de creació de l'Institut Català de Qualificacions Professionals.

Consideracions generals

El Pla general de la formació professional a Catalunya, aprovat unànimement per totes les institucions que integren el Consell Català de la Formació Professional, pretén esdevenir un instrument dinàmic i flexible per a la planificació a mitjà termini del Sistema de formació i qualificacions professionals a Catalunya.

L'Estatut d'autonomia de Catalunya, aprovat per Llei orgànica 4/1979, de 18 de desembre, en l'article 15 estableix la competència de la Generalitat en matèria d'ensenyament i com a tal la formació professional específica. En conseqüència, el Reial decret 2809/1980 de 3 d'octubre, sobre transferència de serveis de l'Estat en matèria d'ensenyament procedia a traspasar els serveis de l'Estat inherents

a l'esmentada competència. Aquest Reial decret ha estat desplegat per successives normes posteriors.

Al juny de 2002, mitjançant la Llei orgànica 5/2002, de les qualificacions i de la formació professional, l'Estat fa un intent d'ordenació d'un sistema integral de formació professional, qualificacions i acreditacions.

D'altra banda, a Catalunya, a partir de 1991, s'han anat adquirint competències en matèria d'ocupació transferides des del Govern central. L'any 1991 mitjançant el Reial decret 1577/1991 va tenir lloc el traspàs de la gestió de la formació professional ocupacional a la Generalitat de Catalunya i el Decret 257/1991 de 25 de novembre, va assignar al Departament de Treball les funcions i els serveis transferits a la Generalitat en matèria de gestió de la formació ocupacional.

L'any 1997, pel Reial decret 1050/1997, del 27 de juny, es va fer efectiva la transferència a la Generalitat de la gestió exercida per l'Institut Nacional de l'Ocupació (Inem) en l'àmbit del treball, l'ocupació i la formació. En aquest sentit, la Generalitat va assumir a Catalunya les funcions i els serveis en matèria d'intermediació en el mercat de treball, de gestió i control de les polítiques d'ocupació i exercici de potestat sancionadora, funcions que van ser assignades mitjançant el Decret 235/1997 del 2 de setembre, al Departament de Treball.

El Departament de Treball es va dotar, al mes de juliol de 2002, d'un organisme autònom de caràcter administratiu: el Servei d'Ocupació de Catalunya. Aquest organisme té entre altres funcions, la de fomentar i garantir la formació professional i ocupacional contínua, a més de l'orientació i la readaptació professional per assolir una millora en l'ocupació.

Per a la Unió General de Treballadors, Comissions Obreres i la Federació de Municipis de Catalunya, el correcte encaix entre el món del treball i el món formatiu és el repte de futur per excel·lència. L'acreditació de les certificacions de professionalitat de formació ocupacional, formació contínua i experiència laboral són una gran conquesta social que cal defensar i que cal fer operatives i efectives.

En l'actual redacció del Decret en l'article 1, apartat primer, l'Institut Català de les Qualificacions Professionals s'assenyala com a òrgan tècnic de suport al Consell Català de la Formació Professional i al Servei d'Ocupació de Catalunya.

Des de la Federació de Municipis de Catalunya, Comissions Obreres de Catalunya i la Unió General de Treballadors de Catalunya, entenem que per a una major transparència i flexibilitat en la seva gestió, així com una major participació en el desenvolupament de les seves funcions per part dels membres que en formen part, seria més adequat constituir l'Institut Català de les Qualificacions Professionals com a organisme autònom, dependent del Departament d'Ensenyament. Un organisme autònom de caràcter administratiu que garanteixi la independència de criteris i el rigor tècnic, així com la participació dels agents socials i econòmics més representatius, atesa la seva àmplia experiència en la concertació i el diàleg social i el seu coneixement del teixit productiu.

Comissions Obreres de Catalunya, la Unió General de Treballadors de Catalunya i la Federació de Municipis de Catalunya, entenem també que la proposta del Decret hauria de limitar les àmplies expectatives que pot generar la redacció actual de l'*article 7.2 Àrea d'acreditació de la competència apartat b)*, pel que fa a la possibilitat que *entitats i institucions* puguin avaluar les competències. L'acreditació de la competència hauria de realitzar-se exclusivament en centres homologats per l'Institut Català de les Qualificacions Professionals, d'acord amb els criteris de qualitat que s'estableixin reglamentàriament. Centres que des de la qualitat contribueixin a la transparència i igualtat d'accés al mercat de treball i gratuïtat del procés de qualificació.

Finalment, l'Institut Català de Qualificacions Professionals haurà de mantenir una estreta coordinació amb el Servei d'Ocupació de Catalunya per tal d'integrar l'àmbit de l'ocupació i la formació professional amb un grau més alt d'interrelació d'aquestes dues polítiques.

Barcelona, 7 d'abril de 2003

Joan Carles Gallego   Ciriaco Hidalgo   Francesc Castellana

VOT PARTICULAR que formulen la **Confederació de Cooperatives de Catalunya** i la **Federació de Societats Laborals de Catalunya** del Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya, en relació amb el Dictamen 2/2003 sobre l'Avantprojecte de decret de creació de l'Institut Català de Qualificacions Professionals.

ANTECEDENTS

- Segons dades del Llibre Blanc de l'Economia Social a Catalunya, l'any 2000 l'economia social representà entre el 5% i el 7% del PIB català i va generar un 12% de l'ocupació catalana, la qual cosa suposa uns 300.000 llocs de treball.
- En el Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya, la Confederació de Cooperatives de Catalunya i la Federació de Societats Laborals de Catalunya formen part del Grup Tercer en qualitat de representants del sector de l'economia social.
- La Unió Europea estableix de manera específica la presència del món cooperatiu i de les societats laborals en els projectes d'aquesta índole.

CONSIDERACIONS GENERALS

En relació amb les funcions de l'Institut Català de Qualificacions Professionals:

*Article 2.c: Definir i proposar, amb la col·laboració dels **agents econòmics i socials** i del Consell Català de Formació Professional, perquè sigui aprovat pel Govern de la Generalitat, un sistema de qualificacions i formació professional que compregui ... .*

*Article 2.d: Analitzar i proposar, amb la col·laboració dels **agents econòmics i socials** i del Consell Català de Formació Professional, les convalidacions o correspondències entre la formació reglada, l'ocupacional, la contínua i l'experiència laboral.*

CONSIDERACIONS ESPECÍFIQUES

En la composició de la Comissió Directora de l'Avantprojecte de decret de creació de l'Institut Català de Qualificacions Professionals (article 5.3), es preveu, entre altres, la representació de diferents agents econòmic i socials, però no s'estableix la de representants de l'economia social.

AL·LEGACIONS

Atès el pes específic de l'economia social a Catalunya a nivell econòmic i social, que la mateixa Generalitat de Catalunya reconeix en el Llibre Blanc corresponent.

Atès que en un òrgan consultiu i d'assessorament del Govern en matèries socioeconòmiques, laborals i d'ocupació, i també de participació institucional en els àmbits que es determinen, com és el cas del Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya, el sector de l'economia social és representat per la Confederació de Cooperatives de Catalunya i la Federació de Societats Laborals de Catalunya.

Atès que les cooperatives són les úniques empreses que, ara com ara, poden constituir un teixit empresarial pròpiament català per les competències que en la matèria té la Generalitat (article 9.21 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya), amb un compromís específic de foment a aquestes societats recollit al mateix Estatut, article 55.1, que deriva del mandat constitucional establert a l'article 130.1 de la Constitució.

Atès que el preàmbul de la Llei 18/2002, de cooperatives, reconeix que "és evident que les societats tenen una necessitat creixent de competir en un mercat cada cop més competitiu, i que aquesta competència augmentarà amb l'ampliació del nombre de membres de la Unió Europea i amb els desafiaments econòmics i empresarials que representa l'entrada a la Unió Monetària Europea. Per tant, caldrà tenir instruments de gestió empresarial més vàlids i eficaços. Així mateix, cada cop més, la societat demana solucions a problemes i a necessitats de caire social, i la creació de noves activitats que generin autoocupació. L'autoocupació generada mitjançant les anomenades empreses d'economia social i, en concret, mitjançant les cooperatives, s'ha demostrat que és una de les fórmules més adequades per a la inserció social i laboral de les persones.

Ha quedat palesa, aquests darrers anys, la importància del model cooperatiu per crear ocupació estable, constituir un factor de progrés en les zones rurals, aconseguir una millor redistribució de recursos i prestar amb més eficàcia els serveis de naturalesa social. La cooperativa, des dels punts de vista jurídic i econòmic, pot esdevenir una figura clau per a la consolidació del concepte actual de l'empresa competitiva, ja que compta, d'una banda, amb la importància que es dóna en aquest tipus de societats, dins els seus recursos, al capital humà i, d'altra banda, amb la idea de responsabilitat social de l'empresa."

Atès que la no-presència de la Confederació de Cooperatives de Catalunya en l'Institut Català de Qualificacions Professionals és una conculcació de la lletra i de l'esperit del títol II en general i de l'article 133 en particular, de la Llei 18/2002, de cooperatives, que estableix que en ser la Confederació de Cooperatives de Catalunya l'òrgan màxim de representació de les cooperatives i de les organitzacions respectives sotmeses a aquesta Llei, li correspon:

- a) *La representació pública del cooperativisme, de manera que pot exercir les accions legals pertinents.*
- b) *La participació en la difusió dels principis cooperatius i el foment de l'educació i la formació cooperatives.*
- c) *L'organització de serveis d'interès comú per a les cooperatives.*
- d) *En general, tot el que és beneficiós per al cooperativisme i les seves entitats.*

Atès que l'Avantprojecte vulnera igualment de manera directa allò que disposa l'article 141 de la Llei 18/2002, de cooperatives ("Participació en els consells dels departaments de la Generalitat"), quan estableix que *"el moviment cooperatiu, per mitjà de les seves federacions de classes reconegudes com a generals per aquesta Llei, ha de participar, en el grau que es determini en cada cas, en les institucions, els òrgans o els consells creats, o que creïn en endavant els diversos departaments de la Generalitat, per al millor compliment de llur funció en les àrees econòmiques, socials i polítiques."*

Atès que l'absència de les cooperatives i societats laborals de l'Institut Català de Qualificacions Professionals repeteix malauradament els fets que ja es van produir en el procés de constitució de FORCEM, que mai no hem deixat de lamentar i que han portat conseqüències ben negatives per al sector.

CONCLUSIONS

Atès que les dues funcions de l'Institut Català de Qualificacions Professionals senyalades en les consideracions generals requereixen la col·laboració dels agents econòmic i socials, i que en canvi en la composició de la Comissió Directora no es preveu la representació de l'economia social; i tenint present que, tal com les al·legacions indiquen, l'economia social és un agent socioeconòmic amb dret de representació, la Confederació de Cooperatives de Catalunya i la Federació de Societats Laborals de Catalunya mostren el seu desacord amb l'Avantprojecte de decret de creació de l'Institut Català de Qualificacions Professionals i insten el Govern a corregir aquest aspecte.

Barcelona, 7 d'abril de 2003

Xavier Tubert i Alsina   Armand Vilaplana i Masnou

VOT PARTICULAR que formula la **Unió de Pagesos de Catalunya** del Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya, en relació amb el dictamen 2/2003 sobre l'Avantprojecte de decret de creació de l'Institut Català de Qualificacions Professionals

ANTECEDENTS

Unió de Pagesos de Catalunya no pot donar el seu vot favorable al Dictamen 2/2003, ja que el mateix Consell de Treball, Econòmic i Social creat pel legislatiu amb la finalitat de facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social, així com de fomentar la plena ocupació i el desenvolupament econòmic i social de Catalunya, no ha acceptat dictaminar que l'Avantprojecte de creació de l'Institut Català de Qualificacions Professionals proposa mantenir la vulneració de tots aquests principis i drets fonamentals reconeguts a la Constitució espanyola, pel que fa a matèries com l'educació i la formació professional, en discriminar el grup social que representen institucionalment les organitzacions professionals agràries més representatives, d'acord amb la Constitució Espanyola (CE), els Convenis internacional de l'Organització Internacional del Treball (OIT) i la mateixa Llei de cambres agràries de Catalunya.

OBSERVACIÓ GENERAL

La Llei 17/1993, de 28 de desembre, de cambres agràries, posa de manifest en el punt II del seu preàmbul que el concepte de representativitat en l'àmbit rural s'ha d'entendre referit a les organitzacions professionals agràries, com s'ha encarregat de recordar el Tribunal Constitucional. És a dir, d'acord amb l'article 1 del Conveni 141 sobre les organitzacions de treballadors rurals de l'Organització Internacional del Treball, les organitzacions agràries més representatives representen, encara que no exclusivament, les persones que treballen a l'agricultura, ramaderia i silvicultura per compte propi, com arrendataris, parcers i petits propietaris, d'acord amb el que s'ha establert al punt 2 de l'article 2 de l'esmentat Conveni 141 de l'OIT.

L'Estat espanyol va ratificar el Conveni 141 sobre les organitzacions de treballadors rurals de l'OIT el 28-04-1978. Aquest conveni fa una referència expressa per a la seva interpretació als convenis de l'OIT

sobre el dret d'associació (agricultura) de 1921, sobre la llibertat sindical i la protecció del dret de sindicació de 1948, i sobre el dret de sindicació i de negociació col·lectiva de 1949; també concretament en el seu article 4 estableix que un dels objectius de la política nacional de desenvolupament rural haurà de facilitar l'establiment i expansió, amb caràcter voluntari, d'organitzacions de treballadors rurals fortes i independents, sense discriminació en el sentit del Conveni sobre discriminació (feina i ocupació), 1958, en el desenvolupament econòmic i social i en els beneficis que se'n deriven. D'acord amb l'article 96 de la Constitució espanyola (d'aquí en endavant CE), els tractats internacionals vàlidament celebrats, una vegada publicats oficialment a Espanya, formaran part de l'ordenament intern. L'instrument de ratificació de l'esmentat Conveni 141 de l'OIT fou publicat al BOE del 7 de desembre de 1979.

El Conveni 111 sobre la discriminació (feina i ocupació) de 1958 en l'article 1 estableix que el terme discriminació comprèn qualsevol distinció, exclusió o preferència basada en motius de raça, color, sexe, religió, opinió política, ascendència nacional o origen social que tingui per efecte anul·lar o alterar la igualtat d'oportunitats o de tracte en la feina i l'ocupació, incloent-hi tant l'accés als mitjans de formació professional i l'admissió en la feina i en les diverses ocupacions com també les condicions de treball. La Recomanació 111 sobre la discriminació (feina i ocupació) de la 42 Conferència general de l'OIT (25-06-1958) assenyala que tot Estat membre hauria de formular una política encaminada a impedir la discriminació en matèria de feina i d'ocupació, tenint en compte tot un seguit de principis sobre foment de la igualtat d'oportunitats i de tracte en matèria de feina i ocupació en l'accés als serveis d'orientació professional i de col·locació, i l'accés als mitjans de formació professional i admissió en una feina de la seva pròpia elecció, basant-se en l'aptitud individual per a l'esmentada formació o feina. També assenyala que tot Estat membre hauria de garantir l'aplicació dels principis de no discriminació en les activitats d'orientació professional, formació professional i serveis de col·locació que estiguin subjectes al control directe d'una autoritat nacional; així com fomentar el seu compliment, sempre que sigui practicable i necessari en altres sectors de la formació professional i de la feina i en altres serveis d'orientació professional i de col·locació.

L'Estat espanyol és un Estat social i democràtic de dret. El principi democràtic vertebrava l'Estat espanyol. El pluralisme polític és un dels valors superiors del seu ordenament jurídic (article 1 de la CE). Entre els drets fonamentals que són fonament de l'ordre polític i de la pau social (article 10.1 de la CE) hi ha el d'igualtat (article 14 de la CE) i el d'associació (article 22 de la CE), així com el ple desenvolupament de la personalitat humana en el respecte als principis democràtics de convivència i als drets i llibertats fonamentals (article 27.2 de la CE), la relació del qual amb el gaudi

efectiu dels drets a què es refereix l'article 35 de la CE, entre ells el dret al treball, ningú pot posar en dubte que ha de ser considerada l'educació i la formació professional com a matèries respecte de les quals les organitzacions professionals agràries més representatives han de ser tingudes com a "sectors afectats", donada la seva incidència social i econòmica.

La mateixa CE estableix en l'article 9.1 que els poders públics estan subjectes a la Constitució i a la resta de l'ordenament jurídic, i al 9.2, que correspon als poders públics promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en què s'integra siguin reals i efectives; remoure els obstacles que impedeixen o dificultin la seva plenitud i facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social.

Entre els principis rectors de la política social i econòmica la CE estableix a l'article 40.1 que els poders públics promouran les condicions favorables per al progrés social i econòmic i per una distribució de la renda regional i personal més equitativa, en el marc d'una política d'estabilitat econòmica; i en el 40.2 que els poders públics fomentaran una política que garanteixi la formació i readaptació professionals. L'article 130 de la CE estableix que els poders públics atendran la modernització i el desenvolupament de tots els sectors econòmics i, en particular, de l'agricultura i de la ramaderia, amb la finalitat d'equiparar el nivell de vida de tots els espanyols. L'article 7 de la CE estableix que les associacions empresarials contribueixen a la defensa i promoció dels interessos econòmics i socials que els són propis, i que l'exercici de la seva activitat són lliures dintre del respecte a la Constitució i a la Llei. En les organitzacions professionals agràries, tal com el Tribunal Constitucional s'ha encarregat de recordar en la sentència STC 132/1989 fonament jurídic 16è., la consideració de més representatives pot incidir en l'actuació i funcions com incideix en les organitzacions sindicals (entre les quals no poden incloure les dels agricultors i ramaders, segons la Llei orgànica de llibertat sindical, que les exclou del seu àmbit, en forma estimada d'acord amb els preceptes constitucionals per la STC 98/1985, fonament jurídic 2n.). També cal recordar que d'acord amb l'article 1 de la Llei de l'estatut dels treballadors, aquest Estatut només es refereix als ocupadors (empresaris que tenen al seu servei treballadors, exclosos els familiars que no siguin assalariats), i per tant, la representativitat de les associacions empresarials de l'article 7 de la CE no acaba amb les previstes en la disposició addicional sisena de la Llei de l'estatut dels treballadors, perquè les organitzacions professionals agràries que representen, encara que no exclusivament a les persones que treballen a l'agricultura, ramaderia i silvicultura per compte propi, com arrendataris, parcers i petits propietaris (inclosos els seus familiars), d'acord amb l'establert al punt 2 de l'article 2 de l'esmentat Conveni 141 de l'OIT, exerceixen la representativitat en l'àmbit rural tal com es defineix a la Llei de cambres agràries.

OBSERVACIONS A L'ARTICULAT

En l'article 5.3 es pretén establir que la Comissió Directora de l'Institut Català de Qualificacions Professionals serà la Comissió Permanent del Consell Català de Formació Professional. L'esmentada Comissió Permanent està regulada en l'article 6 del Decret 21/1999, de 9 de febrer, de creació del Consell Català de Formació Professional, la qual té un seguit de funcions en relació amb el que s'ha establert a l'article 1 del mateix Decret que atorga la consideració d'òrgan de consulta i assessorament, amb caràcter no vinculant, del Govern de la Generalitat, amb la participació de les organitzacions empresarials i sindicals i entitats públiques implicades, respecte de tota la formació professional, reglada i no reglada.

Malgrat que considerem que diversos articles del Decret 21/1999, de 9 de febrer, de creació del Consell Català de Formació Professional són contraris a l'ordenament jurídic, ara ens trobem davant d'un nou Decret, el qual pot promulgar-se correctament afegint a l'esmentada Comissió Directora membres en representació de les organitzacions professionals agràries més representatives. En sentit contrari el no respecte a la representativitat institucional en matèria de formació professional de les organitzacions professionals agràries més representatives, encara que no exclusivament, de les persones que treballen a l'agricultura, ramaderia i silvicultura per compte propi, com arrendataris, parciers i petits propietaris, d'acord amb el que estableix el punt 2 de l'article 2 de l'esmentat Conveni 141 de l'OIT, atorgada d'acord amb la Llei 17/1993, de 28 de desembre, de cambres agràries, suposaria la conculcació de drets fonamentals i la vulneració per part del Govern de la Generalitat de Catalunya de l'ordenament jurídic.

Barcelona, 7 d'abril de 2003

Josep M. Besora i Balcells